

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**РОЗБУДОВА ВНУТРІШНІХ СИСТЕМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
У ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ІНСТРУМЕНТИ ТА ВИКЛИКИ**

**Електронний науковий збірник тез доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції**

17–18 листопада 2022 року

УДК 378.014.6(477):378.4(477.411)КНУ(082)

Р64

Учасники: Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти; Національне агентство кваліфікацій; Національний Еразмус+ офіс в Україні; Інститут вищої освіти НАПН України; Відділ забезпечення якості освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Редакційна колегія: В. Бугров, канд. філос. наук, проф.; А. Гожик, канд. геол.-мінерал. наук, доц.; К. Смирнова, д-р юрид. наук, проф.; О. Сербін, д-р наук із соц. комунікацій, проф.; Ю. Тимцуник, канд. пед. наук, методист

Адреса редакційної колегії: к. 223, 60, вул. Володимирська, м. Київ

Р64 Розбудова внутрішніх систем забезпечення якості в закладах вищої освіти України: інструменти та виклики : електрон. наук. зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (17–18 лист. 2022 р.). –К. : ВПЦ "Київський університет", 2022. – 222 с.

ISBN 978-966-933-190-8

Висвітлено основні інструменти та виклики щодо питання розбудови внутрішніх систем забезпечення якості в закладах вищої освіти України, зокрема різні аспекти проблеми забезпечення якості освіти при перезарахуванні результатів навчання, що здобуті шляхом неформальної або інформальної освіти; впровадження мікрокваліфікацій як інструменту, що забезпечує гнучкість освітньої і професійної траєкторії; інтернаціоналізації як інструменту реалізації політики ЗВО у забезпеченні якості освіти; ролі опитувань у прийнятті інституційних рішень ЗВО щодо забезпечення якості освіти; нормативного регулювання та розроблення освітніх стандартів на компетентнісній основі як базового інструменту забезпечення якості вищої освіти.

Для працівників вищої освіти, здобувачів освіти у вітчизняних закладах вищої освіти, а також державних службовців, працевдавців і фахівців незалежних інституцій із забезпечення якості.

УДК 378.014.6(477):378.4(477.411)КНУ(082)

© Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ISBN 978-966-933-190-8 ВПЦ "Київський університет", 2022

Кузьмак О., Кузьмак О.	
Роль опитувань у системі забезпечення якості вищої освіти.....	107
Ломейко О., Скляр Р.	
Опитування здобувачів освіти як основний інструментарій для аналізу системи внутрішнього забезпечення якості університету	112
Лукіна Т.	
Роль механізму мотивацій персоналу у формуванні очікувань позитивних змін керівником закладу освіти від запровадження процедур оцінювання: результати опитування.....	117
Мельниченко А., Желяскова Т.	
Проблеми забезпечення якості освіти при визнанні результатів навчання, що здобуті шляхом неформальної або інформальної освіти	123
Нараган О.	
Опитування як інструмент удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти.....	128
Опольська А.	
Характеристика нормативних документів, що регламентують зміст освітніх програм педагогічних спеціальностей	133
Панченко В., Панченко В., Бабенко А.	
Дослідження ефективності опитувань як інструменту забезпечення якості вищої освіти	136
Пежинська О., Кулик С.	
Роль опитувань у прийнятті інституційних рішень ЗВО щодо забезпечення якості освіти	140
Переймибіда А., Рашкевич М.	
Тісна співпраця із компаніями як інструмент підвищення якості освіти у сфері інформаційних технологій	144
Письменкова Т., Зіборов К.	
Формування екологічної свідомості у здобувачів як складової системи забезпечення якості підготовки фахівців на досвіді НТУ "Дніпровська політехніка"	148

О. Пежинська, канд. філол. наук, доц.

ORCID ID: 0000-0003-4904-084X

E-mail: opezhynska@gmail.com;

С. Кулик, канд. наук з соціальних комунікацій, викладач

ORCID ID: 0000-0002-4353-4614

E-mail: kulyk.svitlana@tnpu.edu.ua;

Тернопільський національний педагогічний університету
імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна

РОЛЬ ОПИТУВАНЬ У ПРИЙНЯТТІ ІНСТИТУЦІЙНИХ РІШЕНЬ ЗВО ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Проаналізовано систему організації та обґрунтовано доцільність проведення опитувань студентів і науково-педагогічних працівників щодо якості надання освітніх послуг, зокрема з погляду реалізації освітніх програм, їх моніторингу та вдосконалення, а також викладання навчальних дисциплін. Установлено, що опитування є вагомим фактором у прийнятті управлінських рішень закладом вищої освіти.

Ключові слова: внутрішнє забезпечення якості освіти, опитування, освітні послуги, менеджмент, управлінські рішення, заклад вищої освіти, освітні програми.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти реалізується в нашому закладі вищої освіти (ЗВО) відповідно до "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка" (ТНПУ), чинної в ТНПУ інституційної моделі та передбачає здійснення університетом таких процедур і заходів (згідно із законом):

- визначення принципів і процедур забезпечення якості;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, компонентів освітніх програм із застосуванням індикаторів, що вимірюють процес викладання та навчання окремих дисциплін за допомогою електронного сервісу для опитування здобувачів вищої освіти;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та

регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті університету, інформаційних стендах і в будь-який інший спосіб;

- забезпечення публічності інформації про освітні програми;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників університету та здобувачів вищої освіти;
- інших процедур і заходів (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості, 2021).

У забезпеченні якості освіти у ЗВО важливу роль відіграє оцінювання якості освітніх програм, її відповідність і затребуваність на ринку освітніх послуг, оцінювання якості викладання освітніх компонентів. Здобувачі вищої освіти беруть активну участь у реалізації цих процедур і заходів, зокрема через залучення до перегляду освітніх програм, участь у Програмних радах і проектних групах як внутрішні стейкхолдери.

Щорічно центр забезпечення якості проводить моніторингові дослідження з вивчення думки та пропозицій учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін, безперервний моніторинг навчальних досягнень студентів, попиту на певні спеціальності, відповідно до потреб ринку праці, створення умов для ефективної реалізації прав студентів і випускників на працю, забезпечення випускників першим робочим місцем, підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці. Зокрема, відбувається анкетування студентів і випускників університету, стейкхолдерів і роботодавців.

Відбуваються розширені засідання Програмної ради, де присутні всі здобувачі освітньої програми, які можуть надавати пропозиції щодо її вдосконалення. Ураховується думка здобувачів, висловлена в опитуваннях після вивчення кожного освітнього компоненту освітньої програми.

Проектна група освітньої програми також проводить анкетування здобувачів щодо особливостей реалізації ОП, задоволеності навчанням тощо.

Здобувачі долучаються до формування ОП через реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін, що регулює "Положення про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором". Студентське самоврядування є невід'ємною частиною громадського самоврядування

університету та бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості, що сприяє перетворенню студентства на соціального партнера адміністрації закладу вищої освіти та науково-педагогічних працівників.

У ТНПУ сформовано ефективну систему зв'язку між органами студентського самоврядування та різними підрозділами освітнього процесу.

Щосеместрове онлайн-опитування здобувачів і науково-педагогічних працівників щодо якості освітніх послуг у ЗВО відбувається з метою вдосконалення та покращення освітнього процесу. Результати таких опитувань враховують у процесі прийняття управлінських рішень, удосконалення якості освітньої програми та процесу викладання освітніх компонентів, організації науково-дослідної роботи, практики. Важливо, що здобувачі освіти проходять опитування на правах повної анонімності, а це дає підстави вважати їх відповіді максимально відвертими й такими, що спрямовані на усунення можливих недоліків організації навчального процесу.

Кафедри, деканати факультетів і керівництво університету регулярно проводяться зустрічі з представниками здобувачів вищої освіти щодо задоволеності навчанням на освітній програмі. Функціонує ефективна система зв'язку між Науковим товариством студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів і молодих учених, що сприяє розвитку науки в молодіжному середовищі, забезпечує захист прав та інтересів здобувачів з питань наукової діяльності, надає підтримку перспективним науковим ідеям та інноваціям.

На окрему увагу заслуговує практика відкритого обговорення освітніх програм на етапах їх запровадження та щорічного оновлення. Анкету для опитування стейкхолдерів розміщують у вільному доступі на сайті університету, що дозволяє отримати додаткову оцінку змісту ОП, програмних компетентностей та інших складових ОП з боку усіх зацікавлених сторін.

Результати дослідження сприяють визначенню подальшої діяльності університету у вирішенні освітніх завдань і використовуються при формулюванні рекомендацій щодо підходів та інструментів, які можна застосувати у процесі покращення внутрішнього забезпечення якості освіти. Результати моніторингових досліджень розміщено на сайті університету у щорічному інформаційному бюлетені.

Список використаних джерел

1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості. Взято з https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti.pdf

2. Положення про центр забезпечення якості освіти Взято з https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/Vchena_rada%2018-19/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80%20%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf

3. Положенням про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором. Взято з https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_poriadok_ta_umovy_obrannia_studentamy_dystsypilin_za_vyborom.pdf

Наукове видання

**РОЗБУДОВА ВНУТРІШНІХ СИСТЕМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
У ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ІНСТРУМЕНТИ ТА ВИКЛИКИ**

Електронний науковий збірник тез доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції

17–18 листопада 2022 року

Оригінал-макет виготовлено ВПЦ "Київський університет"

Формат 60x84^{1/16}. Ум. друк. арк. 13,0.
Гарнітура Times. Вид. № 3в4.
Макет підписано 09.12.22

Видавець ВПЦ "Київський університет"
Б-р Тараса Шевченка 14, м. Київ, 01601, Україна
☎ (38044) 239 32 22; (38044) 239 31 72; тел./факс (38044) 239 31 28
e-mail: vpc_div.chief@univ.net.ua; redaktor@univ.net.ua
http: vpc.knu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1103 від 31.10.02